

סקר ציפיות בתעשייה

לחודשים יולי – ספטמבר 2023

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

על בסיס תשובותיהן של 136 חברות תעשייתיות שענו על הסקר מאמצע יוני 2023 ועד אמצע יולי 2023

תקציר מנהלים

תחזית לרבעון השלישי:

התעשיינים צופים מאזן נטו חיובי של 1%

התעשיינים צופים מאזן נטו חיובי של 1%

התעשיינים צופים מאזן נטו שלילי של 7%

התעשיינים צופים מאזן נטו שלילי של 5%

התעשיינים צופים מאזן נטו חיובי של 3%

צפי להמשך התרחבות בתפוקה, מועסקים ובהשקעות

ברבעון השני של 2023:

מאזן נטו שלילי של 6% (36% דיווחו על ירידה)

מאזן נטו שלילי של 2% (20% דיווחו על ירידה)

מאזן נטו שלילי של 16% (47% דיווחו על ירידה)

מאזן נטו שלילי של 5% (31% דיווחו על ירידה)

מאזן נטו חיובי של 1% (23% דיווחו על עליה)

התרחבות בתפוקה, מועסקים ובהשקעות

תפוקה

מועסקים

מכירות לשוק המקומי

משלוחי יצוא

השקעות

פעילות רב לאומית בחו"ל

קבלת אשראי חדש

המגמה נמשכת: 29% מהתעשיינים דיווחו על קושי

מדד מפעלים גדולים

עליה של 3% לעומת הרבעון הקודם

שמירת מסגרת אשראי קיימת

המגמה נמשכת: 35% מהתעשיינים דיווחו על קושי

מדד מפעלים קטנים ובינוניים

ירידה של 1% לעומת הרבעון הקודם

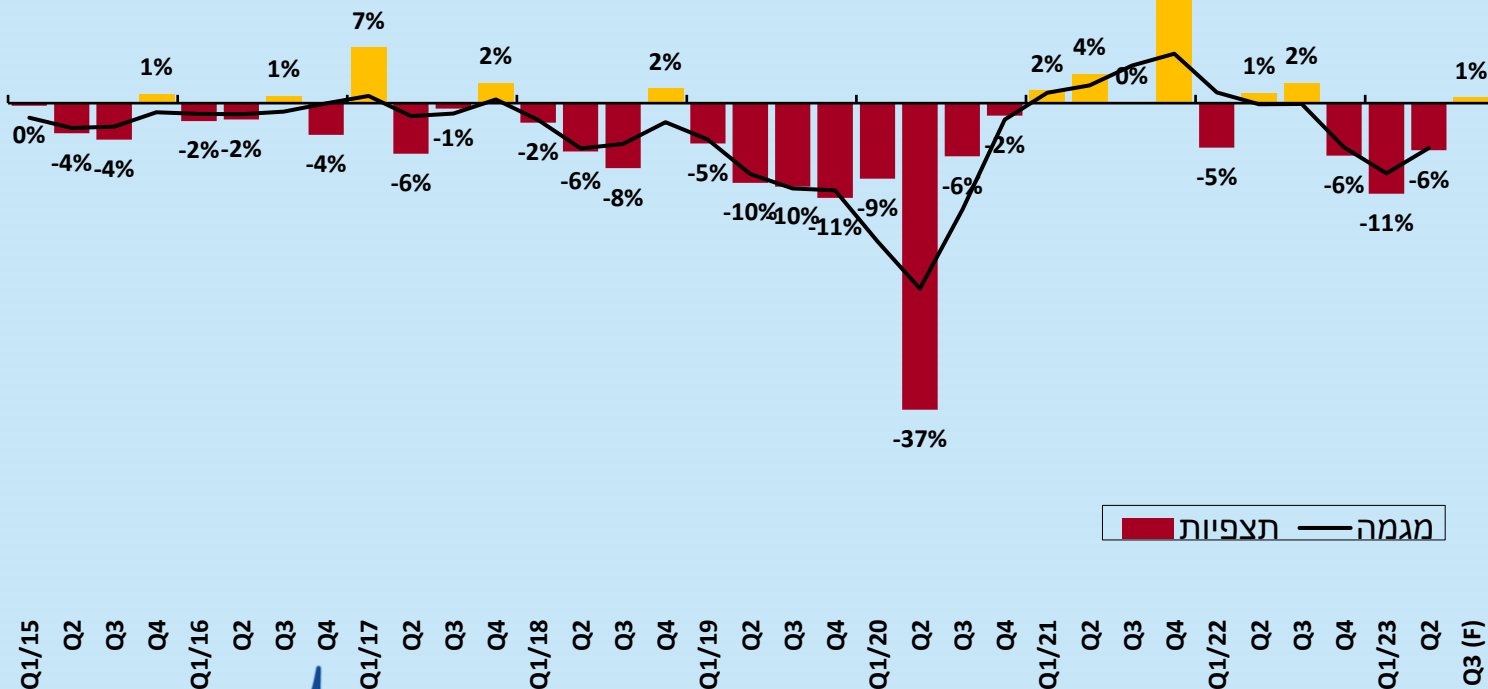
אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

תפוקת התעשייה

תפוקת התעשייה, 2015-2023

מאזן נטו

בסך הכל, 28% דיווחו על עלייה בייצור, 36% על ירידה בייצור, ו-36% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

ברבעון השני של 2023 נרשמה נסיגה בתפוקת התעשייה: דיווחי התעשיינים מצביעים על מאזן נטו¹ שלילי של כ-6%, זאת לאחר מאזן נטו שלילי של כ-11% ברבעון הראשון של 2023.

כמו כן, חלה נסיגה בניצולת הציוד בתעשייה: מאזן נטו¹ שלילי של כ-6%, זאת לאחר התכווצות של כ-7% במאזן נטו בסקר הקודם. כמו כן, דווח על התכווצות מלאי המוצרים המוגמרים עם מאזן נטו¹ חיובי של כ-1.7%, ובנוסף קיפאון במלאי חומרי הגלם עם מאזן נטו של כ-0%, זאת לאחר מאזן נטו שלילי בסקר הקודם.

לרבעון השלישי של 2023 צופים התעשיינים עליה בתפוקתם: מאזן נטו חזוי² חיובי של כ-1%.

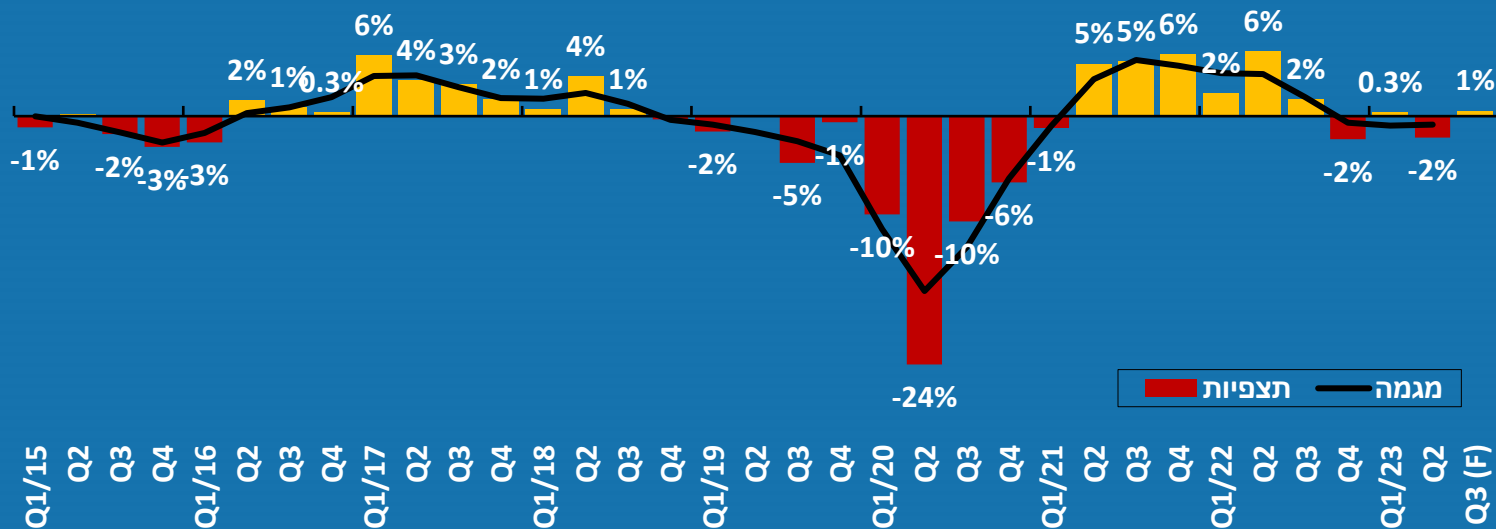
[1] מאזן נטו = שיעור המדווחים על עלייה פחות שיעור המדווחים על ירידה, משוקלל בהתאם לעוצמת השינוי.

[2] מאזן נטו חזוי, מנוכה מקדם ההטייה, הנגזר ממוצע הפערים בעשור החולף (2010-2019) בין תחזיות התעשיינים לדיווחיהם בפועל, ראה הסבר לגבי מקדם ההטייה בנספח מתודולוגי.

מועסקים בתעשייה

מועסקים בתעשייה, 2015-2023
מאזן נטו

- בסך הכל, 17% דיווחו על עלייה במועסקים, 20% על ירידה, ו-64% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

- ברבעון השני של 2023 מספר המועסקים בתעשייה ירד: דיווחי התעשיינים מצביעים על מאזן נטו שלילי של כ-2%, זאת לאחר דיווח חיובי בקצב נמוך מאוד של כ-0.3% ברבעון הראשון של 2023.

- במקביל, הקושי בגיוס עובדים מקצועיים לתעשייה נמשך תוך האצה בקצב: אחוז התעשיינים המדווחים על קושי ברבעון השני של 2023 עמד על כ-85%, בהמשך לשיעור של כ-82% ברבעון הראשון של השנה.

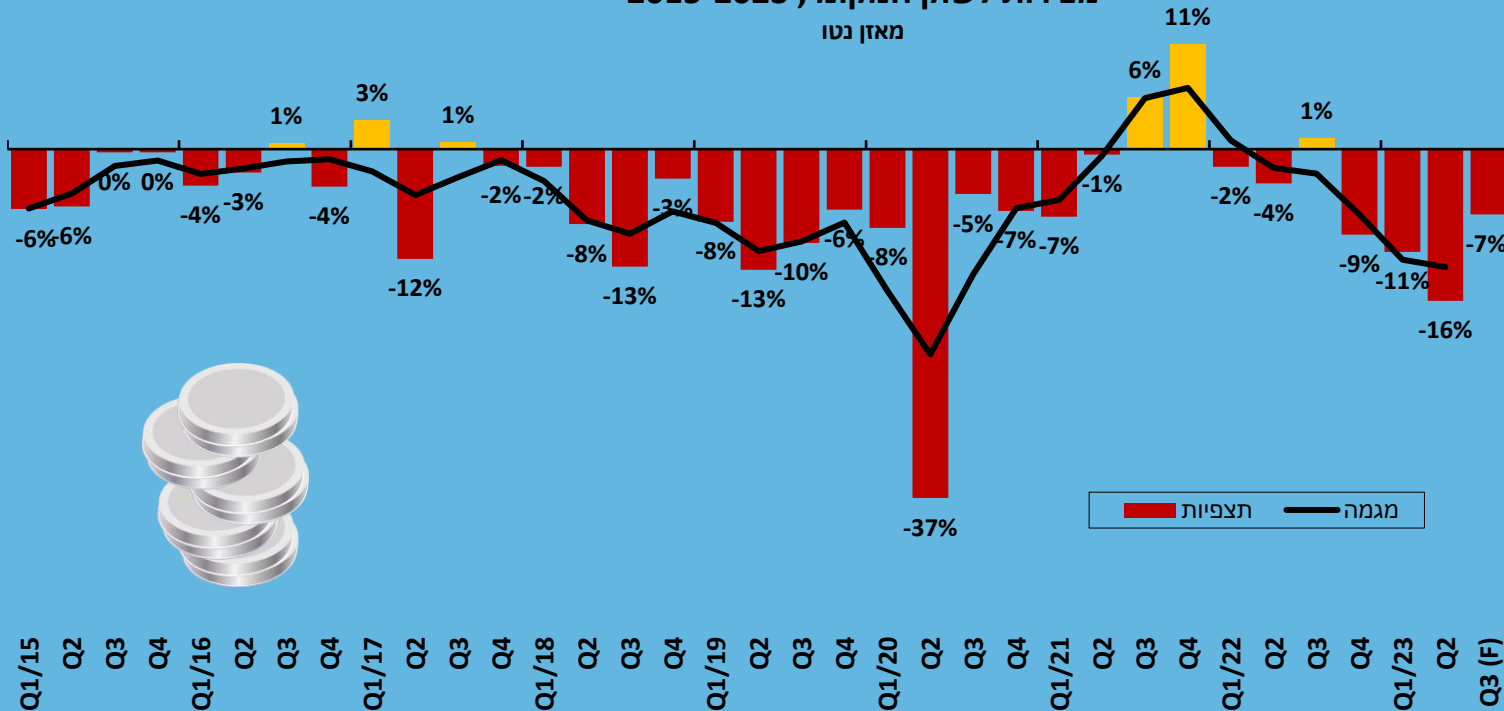
- להערכת התעשיינים, ברבעון השלישי של 2023 צפויה עליה במצבת העובדים בתעשייה: מאזן נטו חזוי של 1%.

מכירות לשוק המקומי

מכירות לשוק המקומי, 2015-2023

מאזן נטו

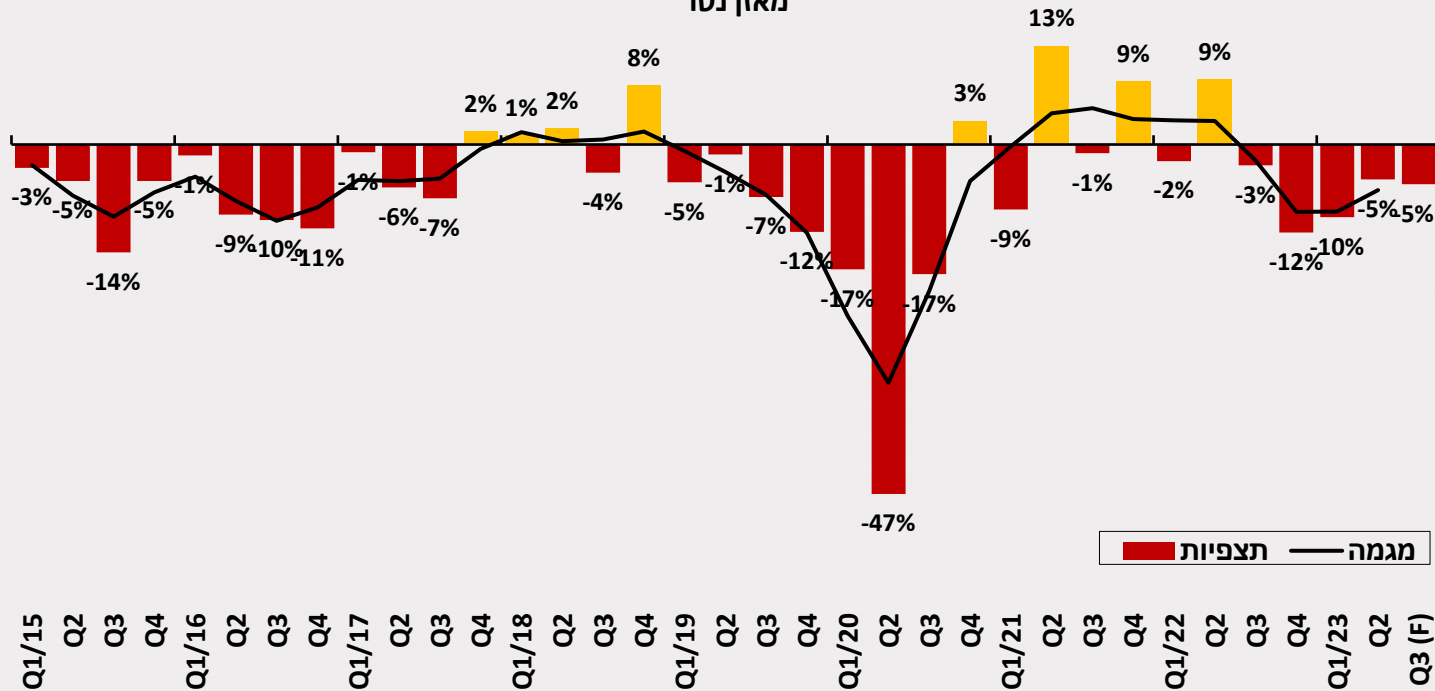
בסך הכל, 23% דיווחו על עלייה במכירות לשוק המקומי, 47% על ירידה, ו-30% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

ברבעון השני של 2023 המשיכה מגמת הירידה במכירות התעשייה לשוק המקומי: מאזן נטו שלילי של כ-16%, זאת לאחר מאזן נטו שלילי של כ-11% בסקר הקודם.

לרבעון השלישי של 2023 צופים התעשיינים המשך התמתנות במכירות לשוק המקומי: מאזן נטו חזוי שלילי של כ-7%.

משלוחי יצוא

משלוחי יצוא, 2015-2022
מאזן נטו

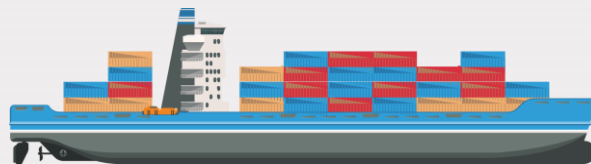
- בסך הכל, 29% דיווחו על עלייה במשלוחי יצוא, 31% על ירידה, ו-40% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

- ברבעון השני של 2023 חלה התכווצות ביצוא, תוך האטה בקצב: מאזן נטו שלילי של כ-5%, לאחר מאזן נטו שלילי של כ-10% ברבעון הראשון של השנה.

- לעומת זאת נמשכת ההתרחבות ברווחיות היצוא: מאזן נטו חיובי כ-0.7% ברווחיות היצוא, בהמשך למאזן נטו חיובי של כ-2.2% בסקר הקודם. יצויין כי נרשם מאזן נטו שלילי באופן רצוף מ-2015 ועד לפני נתוני 2 הסקרים האחרונים, זאת ככל הנראה על רקע פיחות השקל בחודשים האחרונים.

- לרבעון השלישי של 2023 צופים התעשיינים המשך נסיגה במשלוחי היצוא: מאזן נטו שלילי חזוי של כ-5%.

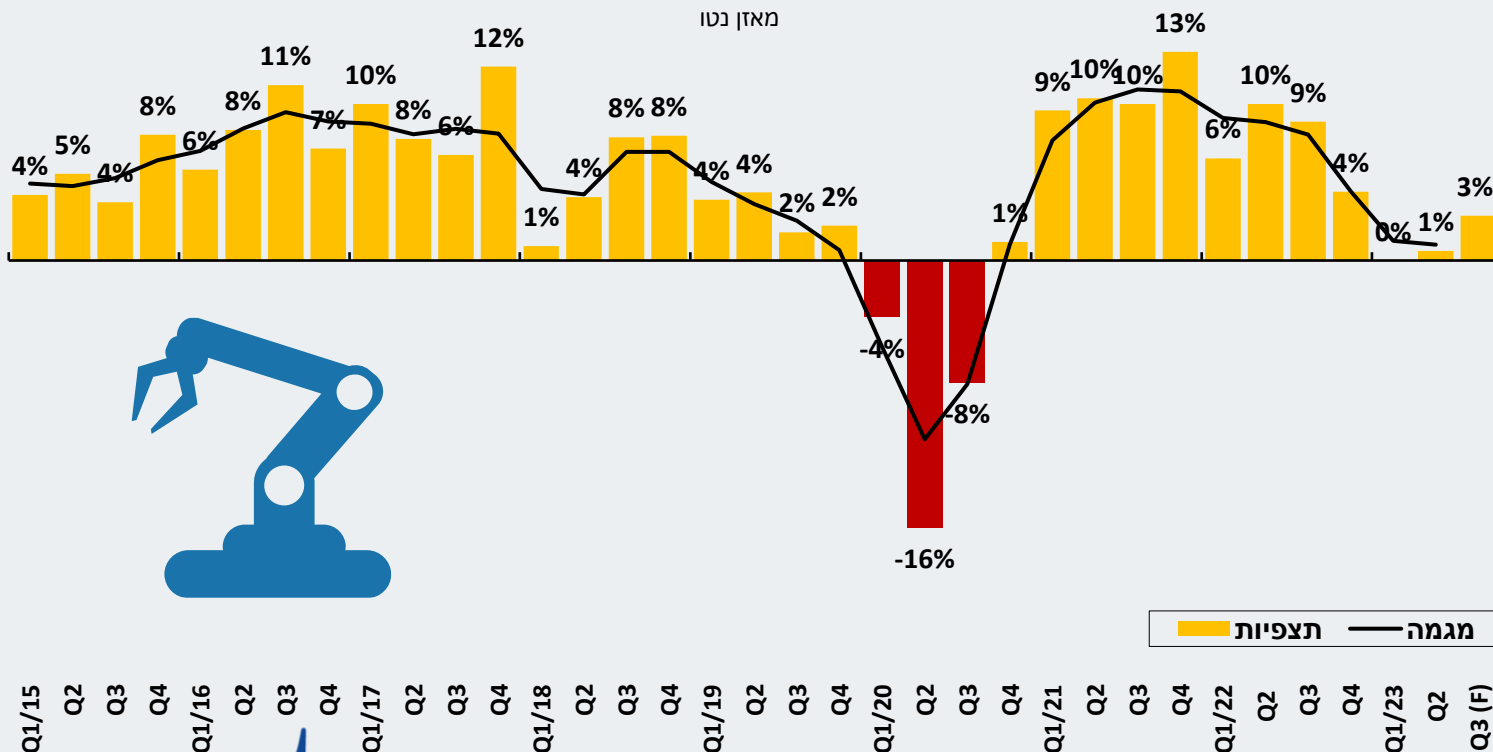
- הגורמים העיקריים שבלמו את צמיחת היצוא לפי דירוג היצואנים הם: מחירים בינלאומיים, עלויות ייצור מקומיות, קשיי שיווק וחדירה לשווקים וביקושים עולמיים, פרוץ עבודה.

השקעות בתעשייה

השקעות בתעשייה, 2015-2023

מאזן נטו

התאחדות
התעשיינים
בישראל

אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

בסך הכל, 23% דיווחו על עלייה בהשקעות בתעשייה, 16% על ירידה, ו-61% נוספים דיווחו כי אין שינוי.

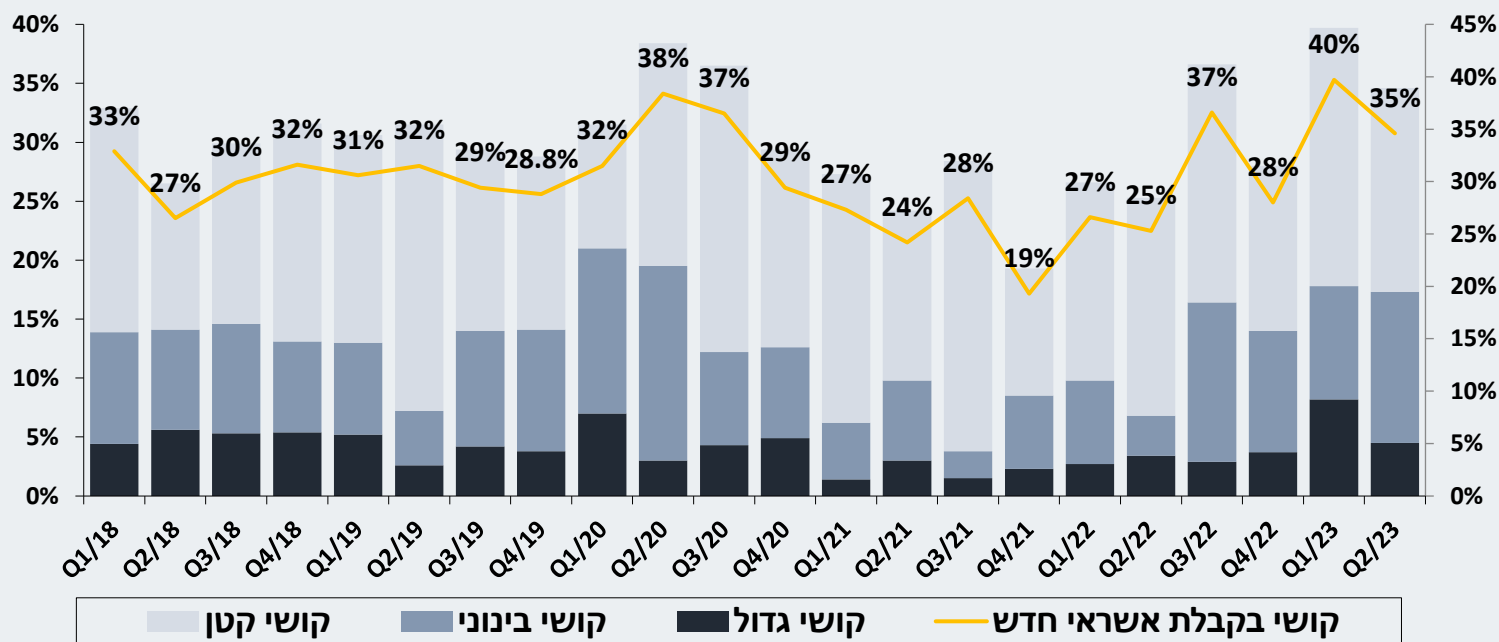
ברבעון השני של 2023 חלה התאוששות קלה בהשקעות התעשייה בנכסים קבועים: מאזן נטו חיובי של כ-1%, זאת לאחר קיפאון עם מאזן נטו בשיעור של 0% ברבעון הראשון של השנה.

יחד עם זאת, דיווחי התעשיינים מצביעים על עלייה בהוצאות המימון הריאליות: מאזן נטו חיובי של כ-33% בתקופה הנסקרת, זאת בהמשך לעלייה בסקר הקודם, בו נרשמה עלייה של כ-35%, זאת על רקע עליות הריבית בארץ ובעולם.

לרבעון השלישי של 2023 צופים התעשיינים המשך צמיחה קלה בהשקעות התעשייה: מאזן נטו חזוי של כ-3%. זאת לצד צפי התעשיינים המשך עלייה בהוצאות המימון הריאליות, תוך האטה בקצב: מאזן נטו חזוי חיובי של כ-27%.

אשראי בתעשייה

קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת

- ברבעון השני של 2023 נמשך הקושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת: 35% מהתעשיינים דיווחו על קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת*, זאת לאחר שיעור של 40% שדיווחו על כך ברבעון הראשון של השנה. באופן כללי, ניכר כי החל מהרבעון האחרון של 2021, הקושי הזה הולך וגובר, כאשר ברבעונים האחרונים הדיווח על 'קושי גדול' עלה.
- בניכוי התעשיינים שכלל אין להם צורך בשמירה על מסגרת אשראי קיימת**, שיעור התעשיינים שדיווחו על קושי עומד על 46% ברבעון השני של השנה, זאת לאחר שיעור של 52% ברבעון הראשון של 2023.

התאחדות
התעשיינים
בישראל

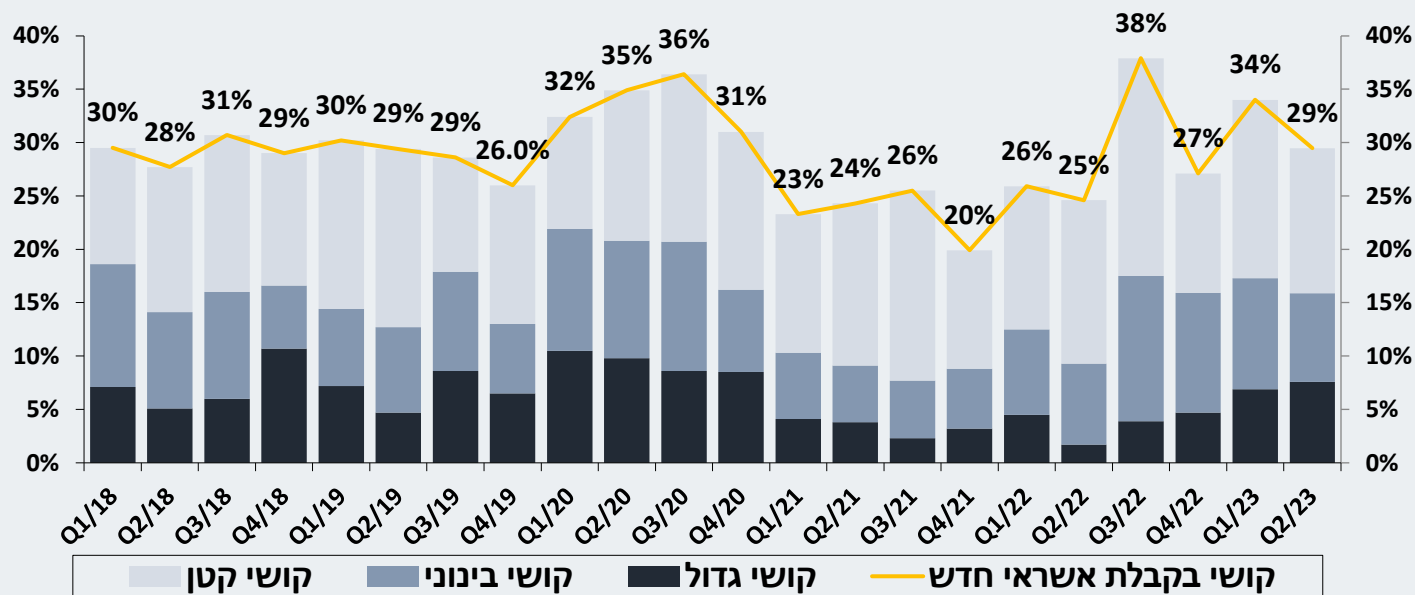
אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

התעשיינים נשאלו האם יש להם קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת, כאשר היה ניתן לבחור מבין התשובות הבאות: קושי גדול, קושי בינוני, קושי קטן, אין קושי ואין צורך. * אחוז התעשיינים שסימנו קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת מסך העונים על השאלה. ** אחוז התעשיינים שסימנו קושי בשמירה על מסגרת אשראי קיימת מסך התעשיינים שדיווחו שיש צורך בשמירה על מסגרת אשראי.

אשראי בתעשייה

קושי בקבלת אשראי חדש

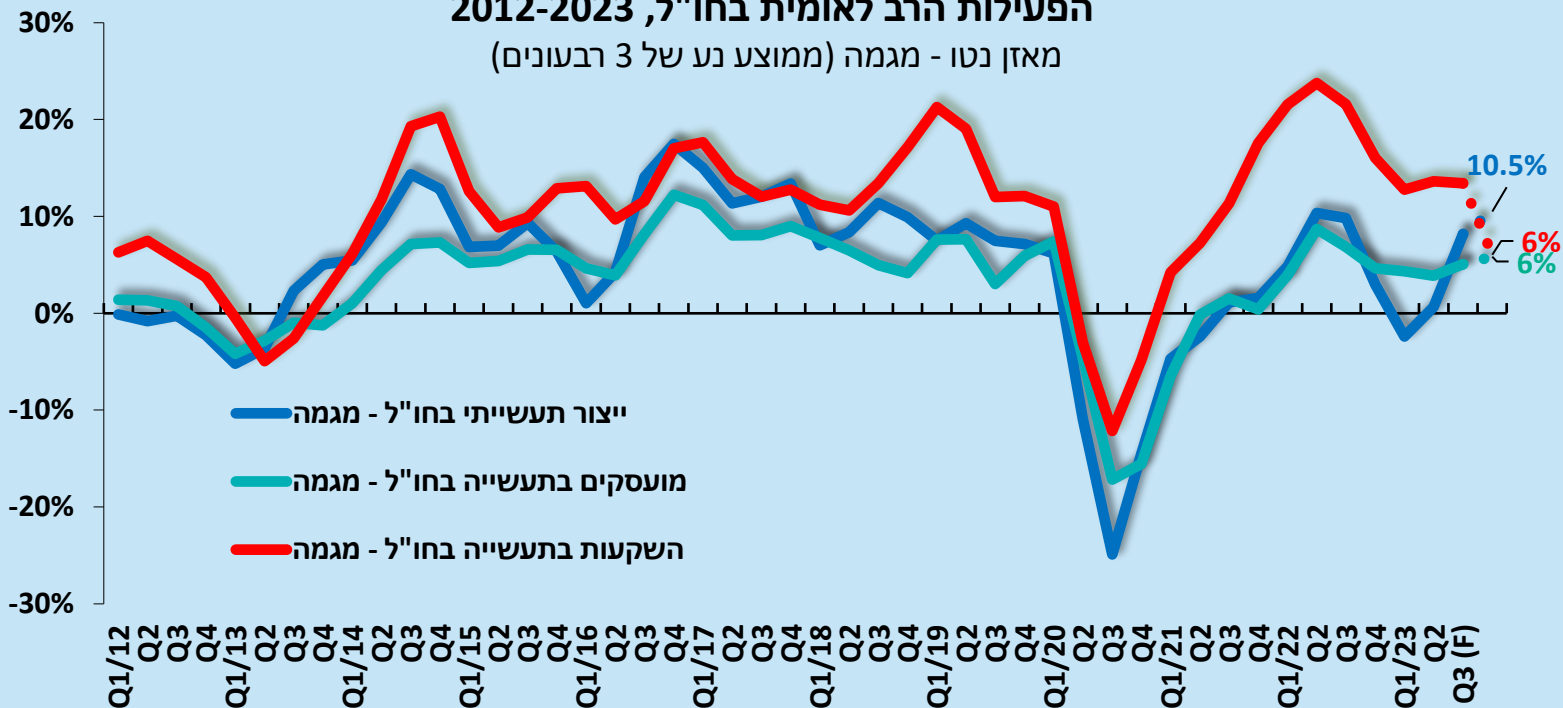

- ברבעון השני של 2023 נמשך הקושי בקבלת אשראי חדש: 29% מהתעשיינים דיווחו על קושי בשמירה על קבלת אשראי חדש*, זאת לאחר שיעור של 34% שדיווחו על כך ברבעון הראשון של השנה. באופן כללי, ניכר כי החל מהרבעון האחרון של 2021, הקושי הזה הולך וגובר, כאשר ברבעונים האחרונים הדיווח על 'קושי גדול' עלה.
- בניכוי התעשיינים שכלל אין להם צורך בקבלת אשראי חדש**, שיעור התעשיינים שדיווחו על קושי עומד על 41% ברבעון השני של השנה, זאת לאחר שיעור של 49% ברבעון הראשון של 2023.

הפעילות הרב לאומית

הפעילות הרב לאומית בחו"ל, 2012-2023
(מאזן נטו - מגמה (ממוצע נע של 3 רבעונים))

- ברבעון השני של 2023 חלה התרחבות בתפוקת המפעלים בחו"ל: מאזן נטו חיובי של כ-13%, זאת לאחר מאזן נטו שלילי של כ-4% ברבעון הראשון של השנה, בעוד בשנת 2022 נרשם מאזן נטו חיובי ממוצע של כ-5%.

- במקביל, נרשמה התרחבות במצבת העובדים בחו"ל: מאזן נטו חיובי של כ-6% ברבעון השני של 2023, זאת לאחר התרחבות של 2% ברבעון הקודם.

- בנוסף, עלייה חלה בהשקעות המפעלים בחו"ל: מאזן נטו חיובי של כ-17% נרשם ברבעון השני של 2023, לאחר מאזן נטו חיובי בשיעור של כ-13% ברבעון הקודם.

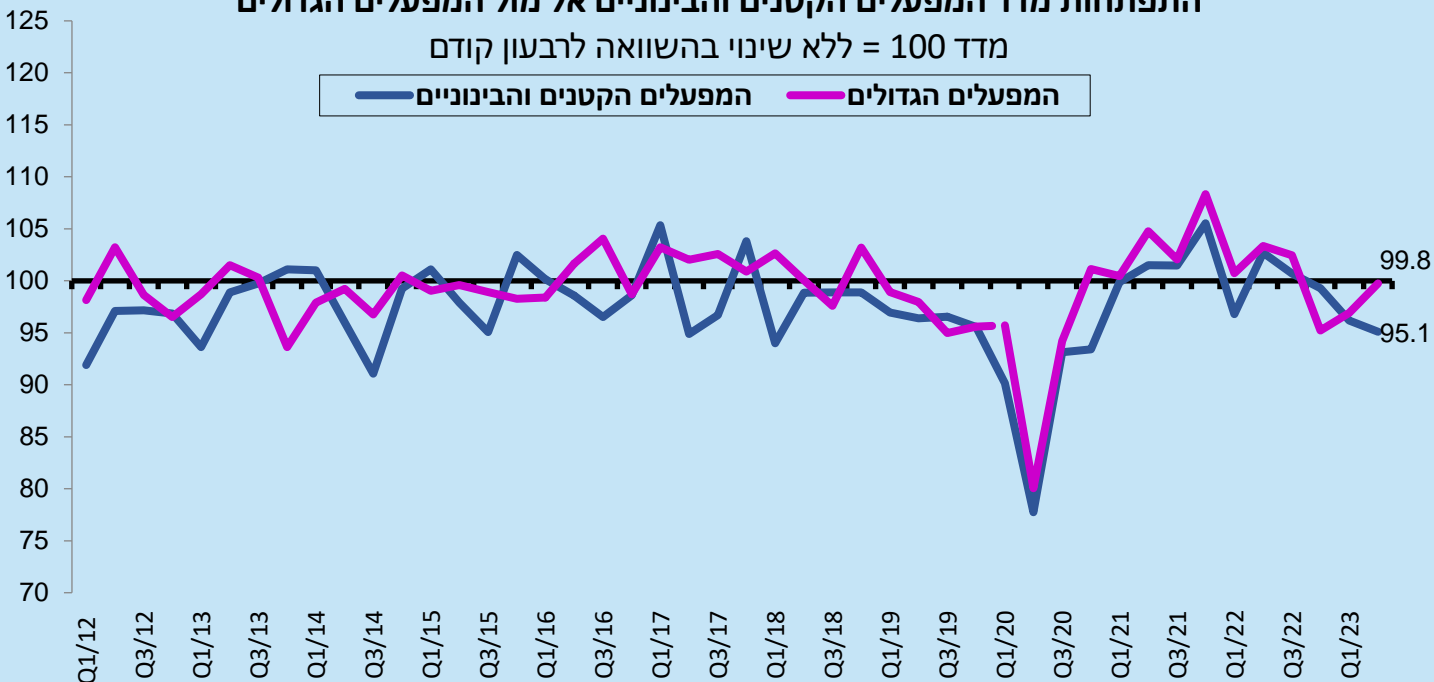
- לרבעון השלישי של 2023 צופות חברות התעשייה הרב-לאומיות התרחבות בפעילותן בחו"ל: זינוק בתפוקתן בחו"ל (מאזן נטו חזוי חיובי של כ-10.5%), לצד גידול נוסף בהשקעות (מאזן נטו חזוי חיובי של כ-6%) וגידול במצבת העובדים (מאזן נטו חזוי חיובי של כ-6%).

מדד המפעלים הקטנים והבינוניים

התפתחות מדד המפעלים הקטנים והבינוניים אל מול המפעלים הגדולים

מדד = 100 ללא שינוי בהשוואה לרבעון קודם

ברבעון השני של 2023 מדד המפעלים הקטנים והבינוניים הגיע לרמה של 95.1 נקודות, ירידה של כ-1% לעומת הרבעון הקודם. דיווחי התעשיינים מצביעים על ירידה של כ-13% במאזן נטו במשלוחי יצוא בניגוד לעליה של 2% ברבעון הקודם; ירידה של 10% במאזן נטו ביצור בהמשך לירידה של 12 ברבעון הקודם; נסיגה של 5% במועסקים בהמשך לירידה של 1% ברבעון קודם. כמו כן, קיפאון נרשם ברכיב ההשקעה, זאת לאחר מאזן נטו חיובי של 1% בסקר הקודם.

בבחינת מדד המפעלים הגדולים נרשמה עליה של כ-3% לעומת מדד הסקר הקודם, עם הגעה לרמה של 99.8 נקודות. בבחינת רכיבי המדד עולה כי מחצית מהרכיבים רשמו התרחבות ביחס לרבעון הקודם. דווח על מאזן נטו חיובי של כ-2% ו-1% במשלוחי יצוא והשקעות בהתאמה; זאת לעומת מאזני נטו שליליים של כ-7% ו-1% ברבעון קודם. כמו כן, נרשם קיפאון במאזן הנטו של רכיב המועסקים, זאת לאחר מאזן נטו חיובי ברבעון הראשון של השנה. מנגד, נסיגה של 1% במאזן נטו של ייצור, בהמשך למאזן נטו שלילי של כ-10% בסקר קודם.

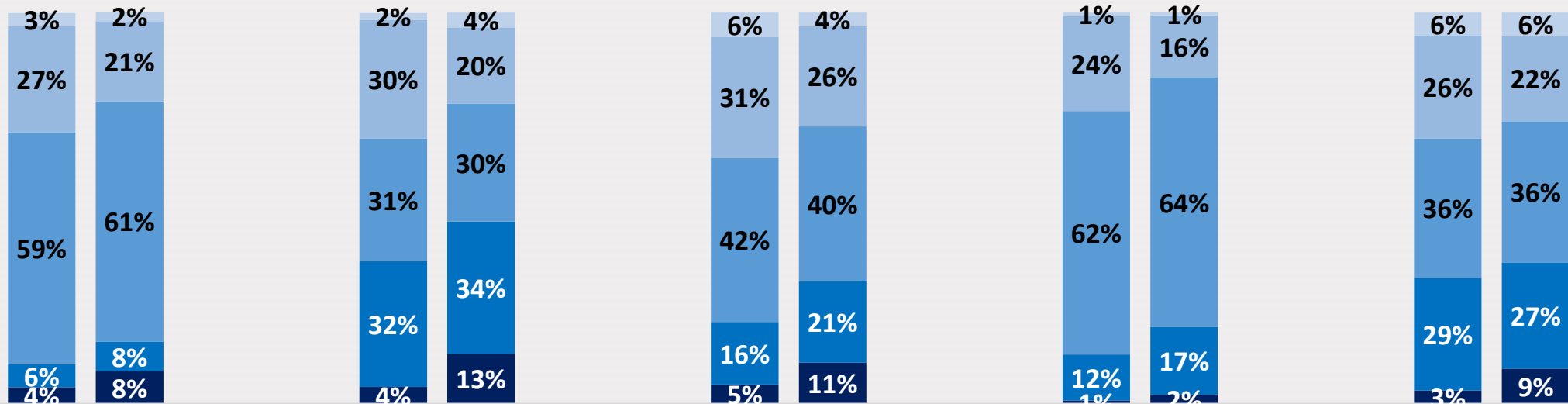
אגף כלכלה

המחלקה למחקר כלכלי

המדד המשוקלל המוצג בדו"ח זה, מחושב על ידי תשובות המשיבים באינדיקטורים תוצר, מועסקים, השקעות ויצוא. המשקולות שנקבעו לצורך חישוב המדד הינם תוצר (45%), מועסקים (35%), השקעות (10%) ויצוא (10%).

נספחים

התפלגות המשיבים בסקר ציפיות לפי אינדיקטורים עיקריים השוואה רבעון שני 2023 לרבעון שני 2022

רבעון שני 2022 רבעון שני 2023 רבעון שני 2022 רבעון שני 2023 רבעון שני 2022 רבעון שני 2023 רבעון שני 2022 רבעון שני 2023 רבעון שני 2022 רבעון שני 2023

מכירות בשוק המקומי

משלוחי יצוא

מועסקים

יצור

השקעות

■ ירידה ניכרת ■ ירידה קטנה ■ אין שינוי ■ עלייה קטנה ■ עלייה ניכרת

נספח מתודולוגי - מקדם ההטייה

מקדמי ההטייה, באחוזים

(מקדם חיובי = נטייה לאופטימיות יתר, מקדם שלילי = נטייה לפסימיות)

פרמטר	תפוקה	יצוא	שוק מקומי	מועסקים	השקעות
סה"כ תעשייה	5.4	5.3	4.8	-0.5	-0.1

החל משנת 2014 מבצע אגף המחקר הכלכלי ניכוי של מקדם ההטייה למאזני הנטו המתקבלים מתחזיות התעשיינים, זאת מאחר שבמשך תקופה ארוכה נמצאה הטייה של תחזיות התעשיינים בסקר הציפיות אל מול הדיווחים בפועל. לגבי רוב הפרמטרים, נמצאה הטייה זו חיובית, כלומר נטייה לאופטימיות יתר, ובמיעוטם נמצאה נטייה לפסימיות.

מקדם ההטייה - הפער הממוצע בעשור החולף³ שנמצא בין מאזן הנטו של תחזיות התעשיינים⁴ למאזן הנטו של דיווחיהם בפועל לאותו רבעון.

[3] מהרבעון הראשון של 2010 עד לרבעון האחרון של 2019.

[4] אחוז התעשיינים המדווחים על גידול, פחות אחוז המדווחים על נסיגה, משוקלל לפי עוצמת השינוי המדווחת.

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות המחלקה למחקר כלכלי

אלה גורביץ', מנהלת המחלקה
ellag@industry.org.il | 03-5198810
פג סהר, כלכלן המחלקה
pelegs@industry.org.il
יעל גרטנר, כלכלנית המחלקה
yaelg@industry.org.il